

vonnis

RECHTBANK AMSTERDAM

Afdeling privaatrecht

zaaknummer: 9924857 CV 22-7615

vonnis van 16 februari 2023

func.: 493

Vonnis van de kantonrechter

Inzake:

[REDACTED]
[REDACTED]

eisers in conventie

verweerders in reconventie

gemachtigde: mr. K&B Finance B.V.

tegen

Interbank N.V.

gedaagde in conventie

eiseres in reconventie

gevestigd te Amsterdam

gemachtigde: mrs. V.H. Affourtit en P.M. Tomassen.

Partijen worden hierna Mierop c.s. en Interbank genoemd.

VERLOOP VAN DE PROCEDURE

- dagvaarding van 17 mei 2022;
- conclusie van antwoord/eis, met producties;
- instructievonnis van 25 augustus 2022;
- conclusie van repliek/antwoord, met producties;
- conclusie van dupliek/repliek, met producties;
- conclusie van dupliek in reconventie;
- dagbepaling vonnis.

GRONDEN VAN DE BESLISSING**In conventie en in (voorwaardelijke) reconventie****Feiten**

1. Als gesteld en erkend of niet (voldoende) weersproken staat het volgende vast:

- 1.1. Op 2 juli 2008 hebben Mierop c.s. een doorlopend krediet gesloten bij Interbank voor een bedrag (kredietlimiet) van € 42.500,-. Van dit bedrag is op 8 en 9 juli 2008 € 42.489,17 opgenomen.
- 1.2. Artikel 1 van de kredietovereenkomst behelst een rentebeding inhoudende: *'Client is over het uitstaande saldo van deze kredietovereenkomst kredietvergoeding verschuldigd. De kredietvergoeding zal maandelijks ten laste van het krediet worden geboekt en wordt van dag tot dag berekend over het uitstaande saldo. De kredietvergoeding bedraagt thans per maand 0,854%. De effectieve jaarrente bedraagt 10,4%.'* Artikel 2 van de overeenkomst bepaalt onder meer: *'Client is te allen tijde bevoegd tot volledige of gedeeltelijke vervroegde aflossing'*.
- 1.3. Artikel 3 onder b van de toepasselijke algemene voorwaarden bevat een rentewijzigingsbeding dat bepaalt: *'De kredietvergoeding wordt van dag tot dag berekend over het uitstaande saldo en kan door de Kredietgever, met inachtneming van de krachtens de wet geldende maxima worden gewijzigd. Kredietgever zal Client van iedere wijziging schriftelijk in kennis stellen.'*
- 1.4. Partijen hebben in 2020 een vaststellingsovereenkomst gesloten, op grond waarvan Interbank € 10.675,68 aan Mierop c.s. heeft vergoed (deels verrekend) naar aanleiding van enkele uitspraken van Kifid.
- 1.5. De kredietovereenkomst is met de genoemde verrekening geheel afgelost en beëindigd.
- 1.6. De vaststellingsovereenkomst bevat geen finaal kwijtingsbeding.

Vordering

2. Mierop c.s. vorderen, zoveel mogelijk uitvoerbaar bij voorraad, primair voor recht te verklaren dat de doorlopende kredietovereenkomst door de daartoe strekkende verklaring bij dagvaarding rechtsgeldig buitengerechtelijk is vernietigd, althans deze te vernietigen, en Interbank te veroordelen tot terugbetaling van de krachtens de kredietovereenkomst betaalde kredietvergoeding, met wettelijke rente. Subsidiair vorderen zij het rentebeding en het rentewijzigingsbeding te vernietigen en Interbank te gebieden alle bedragen die werden betaald op basis van de rente terug te betalen, met rente, alles met veroordeling van Interbank in de kosten van het geding.
3. Mierop c.s. stellen daartoe dat het rentewijzigingsbeding gezien de aard van het doorlopend krediet een kernbeding is dat niet voldoet aan het transparantiegebod en daarom als oneerlijk voor vernietiging in aanmerking komt. Het beding vermeldt een maximale kredietvergoeding die gezien de hoogte van het krediet (boven de € 40.000,-) destijds volgens de WcK niet van toepassing was en regelt op geen enkele wijze volgens welke criteria en op welke gronden Interbank de kredietvergoeding kan wijzigen, zodat de economische gevolgen ervan niet goed konden worden ingeschat en onvoorspelbaar waren. Aldus is het evenwicht tussen partijen in strijd met de goede trouw ten nadele van Mierop c.s. als consumenten aanzienlijk verstoord. Interbank heeft zich als professionele opsteller van het beding de bevoegdheid toegekend om na het sluiten van de overeenkomst de omvang van de tegenprestatie zelf te bepalen, zonder dat voor Mierop c.s. inzichtelijk is gemaakt volgens welke maatstaf van deze bevoegdheid gebruik zal worden gemaakt. De mogelijkheid tot boetevrij aflossen doet daaraan niet af, omdat de rentewijziging niet tijdig vooraf schriftelijk werd aangekondigd en voorzienbaar was ten tijde van het sluiten van de kredietovereenkomst dat dit onder bepaalde omstandigheden voor Mierop c.s. niet daadwerkelijk mogelijk zou zijn.
4. Mierop c.s. concluderen dat het rentewijzigingsbeding een oneerlijk beding is in de zin van de Europese Richtlijn (93/13). Vernietiging van dit beding moet volgens Mierop c.s. leiden tot vernietiging van de hele kredietovereenkomst. Door het schrappen van dit beding wordt de kredietovereenkomst er een met een vaste rente gelijk aan de

aanvangsrente, waarbij het niet vrijstaat vrijelijk opnames te doen, hetgeen partijen niet hebben beoogd.

5. Ook het rentebeding, gezien in samenhang met het rentewijzigingsbeding, voldoet volgens Mierop c.s. niet aan het transparantievereiste en is daarom oneerlijk. Een gemiddelde consument is op basis van het beding niet in staat de werking ervan te begrijpen, laat staan de economische gevolgen te overzien. Het bevat alleen de hoogte van de rente bij aangaan van de overeenkomst. Ongewis blijft wat de renteverplichting daarna zal zijn, terwijl die op grond van het wijzigingsbeding naar eigen goeddunken van Interbank kan worden aangepast. Verder worden de begrippen rente en kredietvergoeding door elkaar gebruikt, terwijl deze begrippen niet hetzelfde inhouden. Over het rentebeding is niet voor het sluiten van het krediet onderhandeld. Het rentebeding is dan ook eveneens voor vernietiging vatbaar. Dat heeft tot gevolg dat Interbank geen recht heeft op rente/kredietvergoeding. Uit dien hoofde voldane bedragen zijn dus onverschuldigd betaald. Mierop c.s. stemmen in met verrekening van het reeds vergoede bedrag van € 10.675,68 uit hoofde van de vaststellingsovereenkomst.

Verweer en reconventie

6. Interbank verweert zich. Zij betwist dat sprake zou zijn van oneerlijke bedingen. Maximale flexibiliteit is eigen aan doorlopend krediet. De hoogte van de kredietvergoeding wordt bepaald door marktomstandigheden en bestaat uit verschillende elementen. Het opnemen van krediet kan gedurende de gehele looptijd gebeuren en ook op ieder moment weer boetevrij afgelost worden. Daarom moet de vergoeding gedurende de looptijd aangepast kunnen worden. Verder waren Mierop c.s. bevoegd het krediet te allen tijde op te zeggen. Mierop c.s. hebben maandelijks een overzicht ontvangen met onder andere het toepasselijke tarief op hun krediet.
7. De vaststellingsovereenkomst is gebaseerd op uitspraken van Kifid, waarin is geoordeeld dat het rentewijzigingsbeding niet oneerlijk is. Mierop c.s. zijn daarom aan die uitleg gebonden. Zelfs als dat anders zou zijn, is het beding niet oneerlijk. Het is geen kernbeding in de zin van artikel 4 lid 2 van Richtlijn 93/13, maar slechts een aanvulling op het rentebeding en uitgezonderd van de bijlage bij die richtlijn, waarin is bepaald welke bedingen als oneerlijk kunnen gelden. Dit beding valt daar niet onder, omdat aan de voorwaarden voor uitzondering van lid 2 onder b van de bijlage is voldaan, namelijk dat Mierop c.s. het krediet op elk moment zonder extra kosten mochten aflossen en opzeggen en dat de redenen voor wijziging van de kredietvergoeding geldig zijn, voornamelijk ingegeven door wijzigingen in de kosten en risico-opslagen. Los daarvan is het beding inhoudelijk beoordeeld niet oneerlijk. De bewoordingen zijn helder en duidelijk. Van verstoring van het evenwicht en strijd met de goede trouw is geen sprake, gezien de aard van het product als onder 6 weergegeven.
8. Indien het wijzigingsbeding toch voor vernietiging in aanmerking zou komen, dan kan dit niet leiden tot vernietiging van de hele kredietovereenkomst. De overeenkomst kan volgens Interbank ook zonder dat beding voortbestaan. De overige bepalingen blijven dan gewoon in stand, ook het bepaalde met betrekking tot het doen van opnames, aflossingen en opzegging. Gevolg is alleen dat het aanvangstarief is blijven gelden. Van onverschuldigde betaling is geen sprake. Vernietiging van de gehele kredietovereenkomst leidt niet tot herstel van de balans maar tot een volledige disbalans. Mierop c.s. zouden dan immers jarenlang gratis hebben geleend.
9. Het rentebeding kan niet worden vernietigd. Mierop c.s. hebben ingestemd met een aanbod voor een bepaalde prijs. Daarover moet dus worden geacht te zijn onderhandeld. Interbank verwijst in dit verband naar de Airbnb uitspraak van de Hoge Raad van 19 november 2021 (ECLI:NL:HR:2021:1725). Het rentebeding is voorts een kernbeding dat

niet kan worden getoetst. Het bevat geen wijzigingsbevoegdheid en is niet intransparant, maar zelfs als dat anders zou zijn, is het niet oneerlijk. Het is immers algemeen bekend dat geld lenen geld kost. Voor het geval het rentebeding wordt vernietigd, vorderde Interbank in reconventie vernietiging van de vaststellingsovereenkomst, maar die vordering heeft zij naar aanleiding van de instemming door Mierop c.s. met verrekening met het bedrag van € 10.675,68 laten vallen.

Beoordeling

10. De kantonrechter is met Mierop c.s. van oordeel dat het wijzigingsbeding niet in stand kan blijven. Het geeft Interbank immers de bevoegdheid om zonder opgave van redenen en zonder voorafgaande aankondiging het door haar gehanteerde tarief eenzijdig aan te passen. Daardoor is het evenwicht tussen partijen in strijd met de goede trouw verstoord. Het beding refereert bovendien aan een voor dit krediet niet bestaand wettelijk maximum en is dus niet transparant. De onevenwichtigheid wordt niet gecompenseerd door de bevoegdheid van Mierop c.s. om op te zeggen en af te lossen, alleen al omdat geen voorafgaande mededeling van een voorgenomen aanpassing van het tarief (met vermelding van gronden) is overeengekomen en omdat ten tijde van het aangaan van het krediet te voorzien was dat Mierop c.s. van die bevoegdheid onder omstandigheden niet daadwerkelijk gebruik zouden kunnen maken. Dit beding moet dus als oneerlijk worden beschouwd. Dat de vaststellingsovereenkomst op uitspraken van Kifid is gebaseerd, waarin daarover anders is geoordeeld, betekent niet dat Mierop c.s. het recht te hebben verwerkt of prijsgegeven om een beroep op de oneerlijkheid te doen.
11. Het rentebeding deelt het lot van het wijzigingsbeding, omdat er tussen beide bedingen nauwe samenhang bestaat en omdat door het gebruik van het woord *thans* dat kennelijk ziet op het wijzigingsbeding en het door elkaar gebruiken van de woorden rente en kredietvergoeding, hetgeen niet hetzelfde is, eveneens sprake is van onvoldoende transparantie. Het beroep van Interbank op het Airbnb arrest van de Hoge Raad gaat niet op. Niet is immers gesteld of gebleken dat Mierop c.s. een concreet voorstel is voorgelegd waaruit de betalingsverplichting voor de gehele looptijd volgde, laat staan dat daarover feitelijk is onderhandeld.
12. De conclusie is dat beide omstreden bedingen voor vernietiging vatbaar zijn. Dit noopt niet tot vernietiging van de gehele overeenkomst, maar heeft tot gevolg dat Interbank geen recht heeft op rente/kredietvergoeding. De primair gevorderde verklaring voor recht zal dus worden afgewezen. De subsidiaire vordering wordt toegewezen al na te melden. Nu de reconventionele vordering niet is gehandhaafd, behoeft daarop niet te worden beslist.
13. Interbank wordt als de in het ongelijk gestelde partij met de proceskosten belast.

BESLISSING

De kantonrechter:

- vernietigt de hiervoor onder 1.2 en 1.3 genoemde bedingen;
- veroordeelt Interbank tot terugbetaling van alle aan rente/kredietvergoeding door Mierop c.s. uit hoofde van de kredietovereenkomst betaalde bedragen, te vermeerderen met de wettelijke rente vanaf de verschillende betaaldaten tot de voldoening en te verminderen met het reeds vergoede bedrag van € 10.675,68;

- veroordeelt Interbank in de kosten van het geding, tot aan deze uitspraak aan de zijde van Mierop c.s. begroot op € 131,18 aan exploitkosten, € 374,- aan salaris gemachtigde, € 86,- aan griffierecht en € 66,- aan nakosten, alles inclusief eventueel verschuldigde btw;
- verklaart de veroordelingen uitvoerbaar bij voorraad;
- wijst het meer of anders gevorderde af.

Aldus gewezen door mr. A.W.J. Ros, kantonrechter en uitgesproken ter openbare terechtzitting van 16 februari 2023 in tegenwoordigheid van de griffier.

De kantonrechter verbetert het vonnis op verzoek van Interbank, zonder bezwaar van Mierop c.s. aldus dat voor het bedrag van € 10.675,68 in rechtsoverweging 1.4, 5 en 9 alsmede in het dictum moet worden gelezen € 10.760,68.
Deze verbetering is uitgesproken op de terechtzitting van 2 maart 2023 door mr. A.W.J. Ros, kantonrechter, in tegenwoordigheid van de griffier.

de griffier

Voor grosse conform
De griffier van de rechtbank Amsterdam

de kantonrechter